

Brüssel görüşü regionda etibarlı sülhün formalaşmasına xidmət edir

Avropa İttifaqı Şurasının prezidenti Şarl Mişelin təşəbbüsü ilə Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev və Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyan arasında sayca ikinci görüş keçirildi. Görüşün nəticələri ilə bağlı Şarl Mişelin jurnalistlərə verdiyi bəyanatda aydın şəkildə göstərilir ki, bu tədbir irəliyə doğru atılmış mühüm bir addımdır. Avropa İttifaqı Şurası prezidentinin son bəyanatı artıq münaqişənin həll olunduğundan və bütün yolların ölkələrin ərazi bütövlüyü çərçivəsində sülh anlaşmasının imzalanmasına apardığından xəbər verir. Artıq ümidverici nəticə var və bir sıra vacib məsələlər üzrə konkret razılaşmalar əldə olunub.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Dövlət İdarəçilik Akademiyasının professoru, Milli Məclisin deputatı Elman Nəsirov görüşün yekunu barədə təəssüratlarını bizimlə bölüşərkən dedi:

– Prezident İlham Əliyev və Avropa İttifaqı Şurasının prezidenti Şarl Mişelin müəyyən etdiyi Brüssel gündəliyi nəticə etibarilə postmüharibə dövründə regionda davamlı sülhün, əmin-amanlığın və təhlükəsizlik mühitinin formalaşmasına xidmət edir. Belə bir görüşün keçirilməsi, şübhəsiz ki, olduqca müsbət hadisədir və regionda dayanıqlı sülhün və təhlükəsizlik mühitinin, sabitliyin formalaşması üçün atılmış mühüm addım kimi qiymətləndirilə bilər. Təbii ki, istənilən görüş əldə edilmiş razılaşmalar baxımından əhəmiyyətlidir. Ancaq budəfəki görüşə bir neçə vacib məqamdan diqqət ayırmağa dəyər.

Bu görüş Azərbaycan üçün olduqca məqbul məqamlarla yekunlaşıb. Brüssel danışıqları və onun nəticələri birmənalı olaraq, dövlətimizin milli maraqlarına uyğun köklənib. Görüşün nəticəsi bir sıra məsələlərə görə irəliyə doğru daha bir addım hesab olunur. Birincisi, Azərbaycan Ermənistan tərəfinə 5 baza prinsipi üzrə danışıqların aparılması və razılaşmanın əldə edilməsi ilə bağlı təkliflər irəli sürüb. Budəfəki görüşdə danışıqlar məhz həmin 5 baza prinsipi üzrə aparılıb. Sülh sazişinin bağlanması da müzakirə olunan məsələlərdə həmin prinsiplər əsas götürülür. Bu, ilk növbədə, Ermənistanın Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü tanıması ilə bağlı məsələdir. Yəni, Qarabağın Azərbaycanın tərkib hissəsi olması ilə bağlı mövqeyi nəzərə alınır. Bu istiqamətdə razılaşma əldə edildi.

İndiyədək bu məsələ müzakirə olunurdu, amma konkret addım atılmırdı. İndi isə artıq hər iki ölkənin Xarici İşlər nazirliklərinə tapşırılıb ki, onlar məhz sülh sazişinin hazırlanması ilə bağlı işə başlasınlar. Bu, demək olar ki, konkret nəticədir. Bundan başqa, görüşdə Azərbaycan və Ermənistanın siyasi liderləri razılığa gəliblər ki, hər iki dövlətin sərhədləri müəyyən edilsin, onların delimitasiyası ilə bağlı birgə sərhəd komissiyası yaradılsın. Aprelin sonunadək bu komissiyanın yaradılması prosesi başa çatsın.

Görüş zamanı daha bir razılaşmanın da əldə olunduğu barədə söhbət açan E.Nəsirov dedi ki, bu, hər iki ölkə arasında nəqliyyat-kommunikasiyaların

bərpası ilə bağlıdır: “Dəmir yolu xətlərinin, avtomobil yollarının tikilməsi ilə bağlı da razılıq əldə edilib. Bu məsələ ilə bağlı evvəllər də mövqelər yaxın idi, indi isə konkretlik əldə olunub. Razılaşmaya görə, Avropa İttifaqı ərazilərin minalardan təmizlənməsi, Birinci Qarabağ müharibəsi zamanı itkin düşmüş 4 minə yaxın azərbaycanlının taleyinin müəyyən edilməsi, onlar haqqında müfəssəl məlumatın verilməsi, onların kütləvi şəkildə dəfn olunduğu məzarlıqların tapılması, eyni zamanda, Qarabağda bərpa-yenidənqurma işləri ilə bağlı məsələlərdə Azərbaycana kömək göstərəcək”.

Aİ Şurasının prezidenti Şarl Mişelin Prezident İlham Əliyev və baş nazir Nikol Paşinyanla ikinci üçtərəfli görüşündən sonra verdiyi bəyanatda hər iki dövlət başçılarının ölkələri arasında sülh sazişinə doğru sürətlə irəliləmək arzusunu bəyan etdiklərini qeyd edib. Bu məqsədlə xarici işlər nazirlərinə bütün zəruri məsələləri həll edəcək sülh müqaviləsinin hazırlanması üzərində işləməyin tapşırılması razılaşdırılıb. Sənəddə Dağlıq Qarabağ ifadəsinə, həmçinin ATƏT-in Minsk qrupunun həmsədrlik institutuna istinad edilməməsi Azərbaycanın irəli sürdüyü baza prinsiplərinin qeyd-şərtsiz qəbul olunmasından xəbər verir.

İki ölkə arasında həllini gözləyən ən vacib problemlərdən biri Ermənistan və Azərbaycan arasında sərhədlərin delimitasiyası və demarkasiyası ilə bağlıdır. İlk dəfə Brüssel görüşündə bu məsələ barəsində razılaşma əldə edildi. Belə ki, aprel ayının sonuna qədər bu istiqamətdə sərhəd komissiyasının formalaşdırılması qərara alındı. Yəni,

artıq ümumi sözlərdən konkret əmələ keçilib. Birgə komissiyanın da işi məhz bu istiqamətdə olacaq. Komissiyanın formalaşdırılması aprel ayının sonuna qədər başa çatmalıdır.

E.Nəsirov Aİ Şurası prezidentinin də danışıqların yekunundan razı qaldığını bildirdi: “Şarl Mişel bu görüşün çox səmərəli keçdiyini bildirdi. Dedi ki, Cənubi Qafqazda sabitlik, təhlükəsizlik və inkişaf Avropa İttifaqı üçün olduqca mühümdür. Ona görə də bütün müsbət səyləri, etimadyaratma tədbirlərini dəstəkləməklə məşğul olduqlarını diqqətə çatdırdı və bu sahədə böyük bir irəliləyişə nail olduqlarından məmnunluğunu bildirdi. Qeyd etdi ki, biz hamımız birlikdə sülh danışıqları üçün konkret prosesə başlamağa, mümkün sülh sazişini hazırlamağa və bu saziş üçün bütün zəruri elementləri həll etməyə qərar vermişik”.

Bu görüşdən sonra iki ölkə artıq öz aralarındakı problemin həllini, münasibətlərin qurulmasını tərəfsiz, birbaşa özləri danışıqlar yolu ilə həll edəcək.

Avropa İttifaqı Şurasının prezidenti bəyan etdi ki, Avropa İttifaqı iki qonşu ölkə arasında münasibətlərin qurulması, əməkdaşlığın təmini üçün dəstəyini göstərməyə hazırıdır.

E.Nəsirov sonda bu nəticələrin həm iki ölkə arasında, həm də regionda sabitliyə, sülh sazişinə və Azərbaycanın siyasi-diplomatik zəfərinə doğru yaxşı irəliləyiş olduğunu bildirdi.

**Söhbəti qələmə aldı:
Əliqismət BƏDƏLOV,
“Xalq qəzeti”**